

“Institusional iqtisodiyot” fanidan yakuniy nazorat savollari

1. Institusional nazariyalar paydo bo'lishi va rivojlanishi.
2. Institusionalizmning asosiy xususiyatlari.
3. Institusionalizm nazariyasining rivojlanish davrlari.
4. Institusionalizmning uchta asosiy yo'nalishlarining shakllanishi.
5. Institut tushunchasi va ularning asosiy tavsifi.
6. Institut asosiy tushucha sifatida.
7. Institutlar va qoidalar.
8. Institutlar tipologiyasi.
9. Transaksiya xarajatlari.
10. Transaksiya xarajatlarining iqtisodiy ta'rifi.
11. Transaksiya xarajatlarini tasniflash.
12. Transaksiya xarajatlari va institutlar.
13. Mulkchilik huquqlarining iqtisodiy nazariyasi.
14. Mulkchilik huquqlarini iqtisodiy asoslash.
15. Mulkchilik huquqlarini tafsirlashga nisbatan yondashuvlar.
16. Ingliz-saksoniya va rum-nemis huquqiy an'analari.
17. Mulkchilik huquqlar to'plami sifatida.
18. Mulkchilik huquqlari tutami tushunchasi.
19. Optimal shartnoma nazariyasi.
20. Shartnoma tushunchasi.
21. Shartnomalar turlari: klassik va neoklassik.
22. Tashkilotlar nazariyasi.
23. Institutlar va tashkilotlar.
24. Tashkilotda hokimiyat munosabatlari.
25. Firmaning tarkibiy tuzilishi..
26. Prinsipal va agent o'zaro munosabatlari muammosi.
27. Prinsipal-agent muammolarini hal etish variantlari.
28. Firmaning ichki tuzilmasi.
29. Firmalar tipologiyasi.
30. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi.
31. Firmalarning asosiy xillari.

32. Tashkilot menejmentning asosiy ob'yekti sifatida.
33. Tashkilotning asosiy tushunchalari.
34. Tashkilotlarning umumiy xususiyatlari.
35. Tashkilotda menejment tizimi va uning boshqa tizimlar bilan bog'liqligi.
36. Tashkilotlarning turli xil ko'rinishlari.
37. Tashkilot ichki muhitining mohiyati va mazmuni.
38. Tashkilot ichki muhitining asosiy tarkibiy qismlari.
39. Ichki muhit tarkibiy qismlarining o'zaro bog'liqligi.
40. Tashkilotning tashqi muhiti.
41. Tashkilot tashqi muhitining mohiyati va mazmuni.
42. Tashqi muhitdagi bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatuvchi omillar.
43. Xalqaro biznesning tashkilot faoliyatiga ta'siri.
44. Reja va bozor inistitutlari.
45. Iqtisodiyot konistitutsiyalarining shakllanishi.
46. Buyruqbozlik iqtisodiyoti me'yorlari.
47. Bozor konistitutsiyasi me'yorlari.
48. Mulkchilik huquqlarini iqtisodiy asoslash.
49. Mulkchilik huquqlarini xarakteristikasi.
50. Mulkchilik huquqlarining iqtisodiy nazariyasi.
51. Mulkchilik huquqlarini iqtisodiy asoslash.
52. Mulkchilik huquqlarini tafsirlashga nisbatan yondashuvlar.
53. Ingliz-saksoniya va rum-nemis huquqiy an'analari.
54. Mulkchilik huquqlar to'plami sifatida.
55. Mulkchilik huquqlari tutami tushunchasi.
56. Optimal shartnoma nazariyasi.
57. Shartnoma tushunchasi.
58. Shartnomalar turlari: klassik va neoklassik.
59. Tashkilotlar nazariyasi.
60. Institutlar va tashkilotlar.
61. Tashkilotda hokimiyat munosabatlari.
62. Firmaning tarkibiy tuzilishi.
63. Prinsipal va agent o'zaro munosabatlari muammosi.
64. Prinsipal-agent muammolarini hal etish variantlari.

65. Firmaning ichki tuzilmasi.
66. Firmalar tipologiyasi.
67. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi.
68. Firmalarning asosiy xillari.
69. Tashkilot menejmentning asosiy ob'yekti sifatida.
70. Tashkilotning asosiy tushunchalari.
71. Tashkilotlarning umumiy xususiyatlari.
72. Tashkilotda menejment tizimi va uning boshqa tizimlar bilan bog'liqligi.
73. Tashkilotlarning turli xil ko'rinishlari.
74. Tashkilot ichki muhitining mohiyati va mazmuni.
75. Tashkilot ichki muhitining asosiy tarkibiy qismlari.
76. Ichki muhit tarkibiy qismlarining o'zaro bog'liqligi.
77. Tashkilotning tashqi muhiti.
78. Tashkilot tashqi muhitining mohiyati va mazmuni.
79. Tashqi muhitdagi bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatuvchi omillar.
80. Xalqaro biznesning tashkilot faoliyatiga ta'siri
81. Reja va bozor inistitutlari.
82. Iqtisodiyot konistitutsiyalarining shakllanishi.
83. Buyruqbozlik iqtisodiyoti me'yorlari.
84. Bozor konistitutsiyasi me'yorlari.
85. Mulkchilik huquqlarini iqtisodiy asoslash.
86. Mulkchilik huquqlarini xarakteristikasi.
87. Firmaning ichki tuzilmasi.
88. Firmalar tipologiyasi.
89. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi.
90. Firmalarning asosiy xillari.
91. Tashkilot menejmentning asosiy ob'yekti sifatida.
92. Tashkilotning asosiy tushunchalari.
93. Tashkilotlarning umumiy xususiyatlari.
94. Tashkilotda menejment tizimi va uning boshqa tizimlar bilan bog'liqligi.
95. Tashkilotlarning turli xil ko'rinishlari.
96. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi.
97. Firmalarning asosiy xillari

98. Xufiyona iqtisodiyot.
99. Qonunga bo'ysinish narxi.
100. Xufiyona iqtisodiyot tarkibi.
101. Xufiyona iqtisodiyot faoliyatining oqibatlar.
102. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi.
103. Firmalarning asosiy xillari.
104. Tashkilot menejmentning asosiy ob'yekti sifatida.
105. Tashkilotning asosiy tushunchalari.
106. Tashkilotlarning umumiy xususiyatlari.
107. Tashkilotda menejment tizimi va uning boshqa tizimlar bilan bog'liqligi.
108. Tashkilotlarning turli xil ko'rinishlari.
109. Tashkilot ichki muhitining mohiyati va mazmuni.
110. Tashkilot ichki muhitining asosiy tarkibiy qismlari.
111. Ichki muhit tarkibiy qismlarining o'zaro bog'liqligi
112. Tashkilotning tashqi muhiti.
113. Tashkilot tashqi muhitining mohiyati va mazmuni.
114. Tashqi muhitdagi bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatuvchi omillar.
115. Xalqaro biznesning tashkilot faoliyatiga ta'siri.
116. Reja va bozor institutlari.
117. Iqtisodiyot konstitutsiyalarining shakllanishi.
118. Buyruqbozlik iqtisodiyoti me'yorlari.
119. Bozor konstitutsiyasi me'yorlari.
120. Mulkchilik huquqlarini iqtisodiy asoslash.
121. Mulkchilik huquqlarini xarakteristikasi.
122. Mulkchilik huquqlarining iqtisodiy nazariyasi.
123. Mulkchilik huquqlarini iqtisodiy asoslash.
124. Mulkchilik huquqlarini tafsirlashga nisbatan yondashuvlar.
125. Ingliz-saksoniya va rum-nemis huquqiy an'analari.
126. Mulkchilik huquqlar to'plami sifatida.
127. Mulkchilik huquqlari tutami tushunchasi.
128. Optimal shartnoma nazariyasi.
129. Shartnoma tushunchasi.
130. Shartnomalar turlari: klassik va neoklassik.

131. Tashkilotlar nazariyasi.
132. Institutlar va tashkilotlar.
133. Tashkilotda hokimiyat munosabatlari.
134. Firmaning tarkibiy tuzilishi.
135. Prinsipal va agent o'zaro munosabatlari muammosi.
136. Prinsipal-agent muammolarini hal etish variantlari.
137. Firmaning ichki tuzilmasi.
138. Firmalar tipologiyasi.
139. Firmani rivojlantirish trayektoriyasi.
140. Firmalarning asosiy xillari.
141. Tashkilot menejmentning asosiy ob'yekti sifatida.
142. Tashkilotning asosiy tushunchalari.
143. Tashkilotlarning umumiy xususiyatlari.
144. Tashkilotda menejment tizimi va uning boshqa tizimlar bilan bog'liqligi.
145. Tashkilotlarning turli xil ko'rinishlari.
146. Tashkilot ichki muhitining mohiyati va mazmuni.
147. Tashkilot ichki muhitining asosiy tarkibiy qismlari.
148. Ichki muhit tarkibiy qismlarining o'zaro bog'liqligi.
149. Tashkilotning tashqi muhiti.
150. Tashkilot tashqi muhitining mohiyati va mazmuni.
151. Tashqi muhitdagi bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatuvchi omillar.
152. Institutsional iqtisodiy nazariyaning rivojlanishi uchun nima asos bo'lib xizmat qildi?
153. Institutsionalizmning rivojlanishidan oldin qanaqa nazariyalar mavjud bo'lgan?
154. Institutsional iqtisodiyot metodologiyasining o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
155. «Eski» institutsionalizm vakillarining qarashlarini sharhlang.
156. Institutsionalizmning asosiy nazariyalariga tarif bering.
157. Mulkiy va shartnomaviy munosabatlarga oid nazariyalarni sharhlang.
158. «Eski» va «yangi» institutsional maktablarning printsiplari farqini ayting.
159. Germaniyadagi tarixiy maktab va Amerika institutsionalizmining umumiy xususiyatlari?
160. Institutga umumiy ta'rif bering.
161. Quyidagi institutlarning paydo bo'lishi va amal qilishini ko'rib chiqing: qo'l berish, xususiy mulk, nikoh, ta'lim, bozor, davlat.
162. Institutsional iqtisodiyotda fanlararo yondashuvning mohiyatini izohlang.

163. Institutlar nima? Ularning ta'riflarini keltiring.
164. Institutlar tarkibiy qismlariga nimalar kiradi?
165. Institutsional matritsa ta'rifini keltiring va uning g'oyasi nimadan iborat?
166. O'zaro hamkorlikni qurishda normaning o'rni qanday tavsiflanadi?
167. O'zingizning odatiy kuningizni ertalabdan kechgacha kelishuv (murosa, ekspansiya, urinish) lar atamalarida yoritishga urinib ko'ring.
168. Institutsional o'zgarishlarga nimalar sabab bo'ladi? Eski va yangi institutlar o'rtasida qanday bog'liqliklar mavjud?
169. Tashkilotlar institutsional jarayonda qanday vazifalarni bajaradi?
170. Nima uchun institutsional nazariyada matematik apparat neoklassikasi uchun an'anaviy hisoblangan matematik apparat tilidan emas, balki o'yinlar nazariyasidan foydalaniladi?
171. Individlar o'rtasidagi o'zaro hamkorlikning qaysi asosiy muammolari o'yinlar nazariyasi yordamida modellashiriladi?
172. Kooperativ (koalitsiyali) va nokooperativ (koalitsiyasiz) nazariyalarning xususiyatlarini izohlang.
173. Ustun strategiyali muvozanatni sharhlab bering.
174. Nesh bo'yicha muvozanatni sharhlab bering.
175. Shtakel'berg bo'yicha muvozanatni sharhlab bering.
176. Pareto bo'yicha muvozanatni sharhlab bering.
177. Iqtisodiyot asosiy qonuni tushunchasining mohiyatini sharhlang.
178. Bozor iqtisodiyotidagi xayrixohlik normasining ma'nosini tushuntirib bering.
179. Transaksiya tushunchasi nimani anglatadi?
180. Transaksiyalarni turlarini izohlab bering?
181. "Transaksiya xarajatlari" ga ularning mohiyatini to'liq ochib beradigan ta'rifni bering.
182. Transaksiya xarajatlarining turlarini sanab bering. Opportunistik xatti-harakatdan himoyalash xarajatlari nima?
183. Transaksiya xarajatlarini o'lchab bo'ladimi? Virtual va real transaksiya xarajatlari nima?
184. Jamiyat rivojlanishi bilan bog'liq holda paydo bo'ladigan transaksiya xarajatlarining yangi turlariga misollar keltiring.
185. Muayyan holatda transaksiya xarajatlarining alohida turlarini hisoblash imkoniyatini baholang.
186. O'zbekistonda transaksiya xarajatlarini pasaytirish va ular tarkibini optimallashtirish uchun qanday choralar amalga oshirilgan?

187. Faqat iqtisodiyotning xufiyona sektori sub'ektlariga nisbatan kuch ishlatish choralarini qat'iyalashtirish yordamida ushbu sektorning o'lchamlarini qisqartirishga erishish mumkinmi?

188. Xufiyona sektor yalpi ichki mahsulotida yuqori ulush bilan tavsiflanuvchi mamlakatda bozor islohotlarining dastlabki bosqichlari qanday bo'lishi kerak?

189. Bozor islohotlari siyosatining standart dasturiga qanday tuzatishlar kiritilishi lozim?

190. Mulk huquqi deganda nima tushuniladi?

191. Mulk o'zi nima? Uning qanday shakllari mavjud?

192. Onore ro'yxatiga kiruvchi mulk huquqlari turlarini ayting va ularning mohiyatini tushuntiring.

193. Mulk huquqi tasnifi nima va uni O'zbekiston iqtisodiyotining amaliyotida qo'llash imkoniyatlarini izohlab bering.

194. «Lavz puldan ham qimmat» degan mashhur maqolni institutsional nuqtai nazardan talqin eting. Unda qanday shartnoma ideali o'z aksini topgan?

195. Institut va tashkilot kategoriyalaridan foydalangan holda institutsional yondashuv asosida siyosiy partiya bilan ijtimoiy-siyosiy harakat o'rtasidagi farqni izohlang.

196. Nima uchun implitsit shartnomani amalga oshirish jarayonida yuzaga keladigan nizolarni hal etish uchun uchinchi tomonni jalb etish zarurati yo'q?

197. Qishloq xo'jaligida qanday maqsadlar uchun shartnomalar tuziladi va shartnoma shartlari bajarilishini nazorat qilish monitoringining o'ziga xos xususiyatlariga nimalar kiradi?

198. "Printsipial" va "agent" so'zlari nimani anglatadi? Ular o'rtasidagi munosabatlar nimalarga asoslanadi?

199. Sizga yaxshi tanish tashkilotni tanlang va quyidagi savollarga javob bering: korxonada «printsipal-agent» muammosi qanday hal etiladi; korxonaning tashkiliy tuzilishi qanday (unitar, xolding, mul'tidivizional, aralash); korxona firmaning qaysi benuqson turiga ko'proq yaqin?

200. O'zbekiston bozorida faoliyat yurituvchi chet el firmasining filiali qanday turdagi korxona jumlasiga kirishi mumkin? Javobingizni asoslashda qaysi omilarni hisobga olish lozim?

201. O'tish turidagi korxona barqaror tashkiliy tuzilma hisoblanadimi yoki ushbu benuqson tur yordamida faqat B korxonaning A firmaga aylantirilishidagi bosqich yoritilganmi?

202. Transaksiya xarajatlari va foydalilikni o'lchashning o'ziga xos jihatlarini tushuntiring.

203. Shartnomaning qiyosiy ustunliklari nimalarda namoyon bo'ladi?

204. Transaksiya xarajatlari tarkibining axborot bazasi qanday hujjatlarda mujassamlangan?

205. Firma balansi qanday maqsadda tahlil qilinadi va bunda qanday indekslar hisoblab chiqiladi?

206. Kelishuvlar nima uchun zarur va ularning qanday yo'nalishlari mavjud?
207. "Davlat" tushunchasiga ta'rif bering. Davlatning institutsional mohiyatini tushuntirishga urinib ko'ring. Ta'rifdan kelib chiqib, davlatning asosiy vazifalarini sanab bering.
208. Davlat, institutlar va iqtisodiy tizim o'rtasida qanday bog'liqlik mavjud?
209. Davlatning shartnomaviy va ekspluatatorlik tabiati nima?
210. Davlat va «printsipal-agent» muammosining mohiyatini tushuntiring.
211. «Shartnomaviy» davlatga ta'rif bering.
212. «Shartnomaviy» davlat qanday sharoitlarda mavjud bo'ladi?
213. «Ekspluatatorlik» davlatining o'ziga xos jihatlari nimalardan iborat?
214. Davlat xususiyatini belgilashning qanday usul va mezonlari mavjud?
215. Korruptsiya va unga qanday omillar ta'sir ko'rsatadi?
216. Uy xo'jaligi ta'rifini keltiring va uning tashkilot sifatidagi o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iboratligini ayting.
217. Oila bilan uy xo'jaligi o'rtasidagi farq nimada?
218. Uy xo'jaligini yuritish va inson kapitalini shakllantirishda qanday vazifalar amalga oshiriladi?
219. Uy xo'jaligining qanday shakllari mavjud va ularning o'zaro farqi nimada?
220. Uy xo'jaliklari qanday iqtisodiy funktsiyalarini bajaradi?
221. Uy xo'jaliklarining moliyaviy funktsiyalariga nimalar kiradi?
222. O'zbekistonda uy xo'jaliklarining rivojlanish tendentsiyalarini izohlab bering.
223. Rivojlanish nazariyasi variantlarining bir – biridan farqi nimada?
224. Rivojlanish nazariyasi variantlarda qaysi omillarga ko'proq urg'u berilgan?
225. Rivojlanish nazariyalarida qaysi omillar institutsional omillar hisoblanadi?
226. Shaxsiy klub hamda ijtimoiy ne'matlar tavsifini tushuntirib bering.
227. Innovatsiyadan kutilayotgan foyda miqdori qanday hisoblanadi?
228. Ijtimoiy harakat hamda guruh tushunchalariga ta'rif bering.
229. Innovatsiyalar sub'ektlarining o'ziga xos xususiyatlarini tafsiflab bering.
230. Institutlar rivojlanishining evolyutsion variantining mohiyati nimadan iborat?
231. Institutlarni evolyutsion o'zgarishida nimalar sabab bo'ladi?
232. Institutlar o'zgarishini avvalgi xarakatlar yo'nalishlariga bog'liqligi nimalarga asoslanadi?
233. Mafkura tushunchasiga ta'rif bering.
234. Institutlar o'zgarishida mafkura qanday rol' o'ynaydi?
235. Institutlar o'zgarishi inqilobiy varianti nima?
236. O'zbekistonda institutlar o'zgarishini tavsiflab bering.

237.Jamiyatda yo'qolib ketgan institutlarni tiklashga misollar keltiring.

238.Davlatlar o'rtasida institutlarni birxillashtirish qanday samara beradi.

239.Institutlar kongruentligi nimani bildiradi?

240.O'zbekiston iqtisodiyoti institutlarini takomillashtirish zaruriyati nimalarga bog'liq?